

מב. לא יצא האיש לא בסייף ולא בקשת כו' ר"א אומר תכשיטין הן לו. הגבורה, כשהיא לעצמה היא תכשיט. עז החיים בכל אופן הוא טוב ונאה, והיא בטבעה מחוברת עם גבורת הנפש, שהיא באה דוקא עם טהרתה ויושרה. ע"כ, הסימנים החיצונים המראים על הגבורה, הנם ג"כ תכשיטין.

מג. וחכ"א, אינן אלא לגנאי, שנאמר "וכתרו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא ישא גוי אל גוי הרב ולא ילמדו עוד מלחמה". אע"פ שעצם מדת הגבורה היא מפוארת ותכשיט לאדם, אבל האופן אשר נשתמשו בו עד כה בנ"א בגבורתם הוא מכוער הרבה. ובאשר כלי הזיין, שהשימוש בו הי' ברובו רק להרע, הוא מורה יותר על ההשחתה האנושית(ות) ממה שמורה על תפארת הגבורה הצפונה בקרבן, ע"כ אינם אלא לגנאי.

מח. ואיכא דאמרי, א"ל לר"א, וכי מאחר דתכשיטין הן מפני מה הן בטלין לימות המשיח. א"ל, אף לימות המשיח אינם בטלין. היינו דשמואל, ופליגי דר"ח ב"א. מדרגות שונות אפשריות הן להגלות בעולם, ובכל אחת מהנה אפשר שתבא גאולת ישראל וימות המשיח יחלו. החרב, אפשר שתהי' משמשת לא רק בתור מגינה ושומרת את השלום שלא יופר, כ"א עוד יהי' לה תפקיד לבער קוצים ולהכניע עריצים, ומ"מ כשתבא השעה שישאל יוכל לבא אל מנוחתו ונחלתו, תהיה יד ד'

נטויה עליו. ואם גם בעתיד, אשר כנסת ישראל תשוב לגדולתה, עוד יוכל להיות שמ"מ כח הגבורה יהיה צריך לעשות את דרכו לפעמים גם בחרב נוקמת¹ - א"כ יחשב בצדק הזיין לתכשיט ישראלי ג"כ, אע"פ שבעיקרו איננו בא כ"א מפני ההכרח. שלילת התכשיט יכולה להיות רק לדבר ששימושו מצויד רק בזמן החרבן והדילדול של האומה, אבל כל מה שהשימוש יהיה בו גם בזמן הגדולה, כבר יש בו משום תכשיט, אע"פ שהוא צורך שעה ועובר. ונראין הדברים, שע"פ הלשון האחרון הזה, אין אנו נזקקים לומר שרק לתכשיטין בעלמא יהיו כלי הזיין, אלא שישאל יעשה חיל גם בעוד אשר ערפל יכסה ארץ ולאומים², והשד והמק³ עוד לא יכלה מן הארץ, יבא ישראל למנוחתו, כדי לבא אל מגמת פניו וחיותו המכוונת בארצו וממלכתו. ואם ירעשו המון גויים לקום עליו עוד הפעם, הנה ימינו תרעץ אויב⁴. עד אשר יתרום הרוח, וע"י גדולתן של ישראל והכרת דבר ד' אשר יקום לעולם, לעיני כל בשר, על העם אשר בחר לנחלה לו⁵, ויתרום ערך המוסר והצדק מצד ההכרה שהרוחניות העליונה היא התקיפה מכל, כי דבר ד' צור עולמים היא, או תחדל החרב מן הארץ. אבל מבטלי החרב, בני ישראל, צריכים להיות בתחילה חגורי חרב, והוראת גבורתם צריכה לבא בתכונה של פועל ומעשה. או השלכת החרב, אחרי אשר נאחזה בכף מעם מופת זה, תהיה הוראה מקובלת ע"פ דבר ד' לכל עם ולשון. א"כ גם לימות המשיח אינם בטלים, מפני שהם צריכים להראות את היכולת של העוז המעשי והגבורה החמרית, כדי שיהיו יכולים לבטל אותה, לא רק ע"פ תכונה אצילית רוחנית לבדה כ"א גם עם כח הגבורה והעז המתלווה עמה, "ימין ד' רוממה ימין ד' עושה חיל"⁶. וע"ז צריך הדבר להיות התחלת צמיחת קרן ישועה דוקא בעוד כל מחשכי ארץ עומדים קיימים בפראותם, כי לא יבא האור הגמור כ"א ע"י אורן של ישראל וגדולתן בפועל, והיינו דשמואל, ופליגי דרשב"א.

(ד'ן איכא דעת חלק ב' פסק' א')

ארבעה מלכים

דיו מה שתבע זה לא תבע זה, ואלו הן: דוד, אסא, יהושפט וחזקיהו. דוד אמר ארדוף אויבי ואשיגם וגו' (מלכים י"ג נ"ג), אמר לו הקב"ה אני עושה בך, וה"ד ויכם דוד מהנשף ועד הערב למחרתם (ש"ס ל"י), מהו למחרתם, ד' יהושע בן לוי אמר לשני לילות ויום אחד היה הקב"ה מאור לו בלילות בויקין וברקים, (ד) כמה דתנינן תמן על הויקין ועל הזועות ועל הברקים, וה"ד כי אתה תאיר גוי וגו' (מלכים י"ג כ"ט): (ה) עמד אסא (ו) ואמר אני אין בי כח להרוג להם, אלא אני רודף אותם ואתה עושה, אמר לו אני עושה, שנאמר וירדפם אסא והעם אשר עמו וגו' כי נשברו לפני ה' ולפני מחנהו (מ"ז י"ב), לפני אסא אין כתיב כאן, אלא לפני ה' ולפני מחנהו: (ז) עמד יהושפט ואמר אני אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף, אלא אני אומר שירה ואתה עושה, אמר לו הקב"ה אני עושה, שנאמר ובעת החלו ברנה ותהלה נתן ה' מארבים על בני עמון מואב והר שעייר וגו' (מ"ז כ"ג): (ח) עמד חזקיהו ואמר אני אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף ולא לומר שירה, אלא אני ישן על ממתני ואתה עושה, אמר לו הקב"ה אני עושה שנאמר ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו' (מ"ז י"ט),

(מ"ז כ"ג וכו' איכה, פתיחת א')